

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי ד' אדר תשפ"א | דף היומי בבלי: פסחים פז | דף הכולל: ראש השנה יח.
דף היומי בהלכה: מסעיף י"ז עד סעיף כ"ב.
מוסר: שם עולם - כתיב בתורה' עד 'ובפרט ביום השישי'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: 'אמר החכם' עד שער החגיפות 'השביעי'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

"אתה יכול לנסוע, הערבים מפחדים ממך" – ענה לי מרן הגראי"ל זצ"ל | "עשינו הסכם לקרוץ אחד לשני כל בוקר אחרי שחרית" | לפעמים אני מנסה לראות אולי הקב"ה מחביא לי עוד פעם דולרים ליד הפח"א... | 2085

על דא ועל הא

**הרב כהן פתח את המכתב וגילה שהמשגיח
מבקש ממנו לסייע לחולה ולאסוף אותו
משדה התעופה ביום פלוני בשעה פלונית...
"אוי! זה ממש עכשיו!" - נזעק הרב כהן!**

כך הקים הרבי מבוסטון זצ"ל את הארגון המפורסם 'רופא', ואיך זה נוגע לכל אחד ואחד מאיתנו

עוד לפני היציאה לדרך, חיפשו מי יוכל לסייע לו בבוסטון. מרן החזון איש זצ"ל פנה במכתב אל האדמו"ר רבי לוי יצחק מבוסטון זצ"ל. לימים סיפר האדמו"ר שהוא תמה כיצד ייתכן שהחזון איש יושב בקיטונו הצר בבני ברק יודע מה מתחדש בבוסטון יותר ממנו...

אמנם, מכיוון שארגון החסד של חסידי בוסטון עדיין לא בא לעולם, חיפשו אדם שיוכל לרדת לשטח, לסייע לחולה - כמו לאסוף אותו משדה התעופה. לשם כך שיגר מרן המשגיח רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל, מכתב-בקשה לתלמידו משיבת מיר ששימש כמנהל בי"ס בבוסטון שיראה לטפל בעניין.

וכאן התרחש דבר פלא. יום אחד נעלמה בתם הצעירה של משפחת כהן, וגם לאחר שחיפשו אותה לא מצאוה. כאשר חזרה לפתע פתאום סיפרה שנתקפה בגעגועים לביתם הקודם והלכה לבקר שם. באמרה זאת הושיטה לאביה מכתב שהיה מונח בבית הקודם. הרב כהן פתח את המכתב וגילה שהמשגיח מבקש ממנו לסייע לחולה ולאסוף אותו משדה התעופה ביום... "זה עכשיו!"

הסיפור שלנו מתחיל בימי 'המנדט הבריטי' על ארץ-ישראל. הר"ר אביגדור ברנשטיין זצ"ל נסע במכונית משטרה אנגלית מהעיר התחתית בחיפה לשכונת 'הדר הכרמל'. באמצע הדרך התקהל המון ערבי מוסת סביב המכונית וביקש לשחוט אותו - פשוטו כמשמעו.

השוטר במכונית היה אובד עצות, וממש ראה את המוות בעיניו. ברגע האחרון נתן הקב"ה עצה בלב השוטר, והוא יצא מדלת המכונית וירה ירייה באוויר.

הערבים התעופפו, וחיי רבי אביגדור ניצלו. חיי ניצלו, אבל הפחד המשתק גרם לו בהמשך להתקף לב שהפך אותו ל"מסוכן" במשך כחמש שנים. מצבו הרפואי הלך והתדרדר עד שמרן החזון איש זצ"ל הפנה אותו לבוסטון שבארצות הברית, אל המקום היחיד בעולם, והרופא היחיד בעולם שביצע אז "ניתוח לב פתוח". את התהליך כולו ליווה הגאון רבי אליעזר אלפא זצ"ל, אחיינו של החזון-איש. זה היה בחודש אב, שנת תשי"א.

שרשרת הניסים שהצילה את חייו של הרב ברנשטיין מצריכה חוברת ולא עמוד אחד. החל מהעובדה שרופא בכיר מאוד בארץ יעץ למשפחה לרכוש עבורו כרטיס טיסה להלוך בלבד (...). רופאים אחרים לא האמינו שהוא בכלל ישרוד את הטיסה עצמה, והוא אכן לקה בליבו במהלך הטיסה ורופא ש'במקרה' שהה שם הציל את חייו. גם בשעת הניתוח עצמו לקה שוב בליבו - אך האופציה שלא לעשות כלום הייתה גרועה יותר!

סוף דבר, שביום שלישי שנכפל בו כי טוב הוא יצא מבית החולים. בתמונה מאותו מעמד, בו הוא ניצב לצד הרבי מבוסטון זצ"ל, הוא נראה בריא ומחייך...

לימים ירשום לעצמו למזכרת ליד ה"זכירות" בסידור התפילה: "זכור את חסדי השם אתך בבוסטון, ז' מנחם אב תשי"א ניתוח הלב משבעה עשר בתמוז עד ג' אלול".

באלפון שברשותו הוא חורט בעט ירוק: "בעזרת השם יתברך ובחמלתו כי רבה, הטוב כי לא כלו רחמי והמרחם כי לא תמו חסדיך מעולם קוינו לך!" בסתירה כה בולטת למה ששרבט קודם לכן: "כי לא ידע האדם את עיתו..."

עשרים שנות חיים פוריות הוענקו במתנה להר"ר אביגדור - שבהן זכה להשיא את ילדיו ולראות נכד אצל כל אחד מהם - עד שהסתלק מן העולם ב"ט חשון תשל"א...

מי לא שמע על הארגון הרפואי החרדי 'רופא' שפועל לצד

המרכז הרפואי בבוסטון ארה"ב?

הארגון נוסד לפני עשרות שנים ע"י האדמו"ר רבי לוי יצחק הורביץ מבוסטון זצ"ל, ועוסק במתן סעד לחולים ובני משפחותיהם שזורמים מרחבי העולם למרכז הרפואי הממוקם בעיר - המסונף לאוניברסיטת הרווארד היוקרתי. הארגון פועל החל מהענקת ייעוץ והכוונה רפואית ועד לפרטים הקטנים של אירוח החולה ומלוויו ודאגה עבורם למזון כשר למהדרין.

מי לא שמע על ארגון החסד העצום בבוסטון!

אך מי כן שמע כיצד נוסד ארגון החסד בבוסטון?

סיפר הרבי מבוסטון זצ"ל: "כל מפעל 'רופא' צמח והתפתח כתוצאה ממכתב ששיגר אלי החזון איש בו התבקשתי לסייע לרבי אביגדור ברנשטיין!"

מדוע הסיומת הזו כל-כך חשובה?

משום שבאותה מידה הרי גם היתה לו הבחירה "לפספס את השעה" ולא להקים "ארגון חסד". נכון. התבקשתי לעזור ליהודי מחיפה - אעזור לו! בכל כוחי! אך מדוע שזה יכריח אותי להשקיע את כל-כולי מעתה ועד עולם בתחום זה?!

אבל הרבי מבוסטון קלט, שאם סיבבו משמים עבורו "להיות איש במקום שאין אנשים", ממילא זה לא מצטמצם למקרה בודד, אלא יש להמשיך ולפתח את הפתרון עבור כל כלל-ישראל!

לרבים מאתנו מגלגלת ההשגחה את ההזדמנות לעמוד רגע אחד בצומת בו זוכים להגיש עזרה לזולת. כל אחד והסיפור שלו. אך האם נתפוס את הרגע? האם נקלוט את גודל השעה? האם נבין שמונחת כאן הזדמנות עבורנו לפתח את העניין לכלל - ולא רק לפרט?

(מתוך איש לרעהו - יתרו תשפ"א)

הסיפור היומי

בעוד אנו תוהים כיצד נצליח לממן את הנסיעה, הבחנתי יום אחד כשחזרתי מהכולל בערימת ספרים ישנים ליד פח גדול. ניגשתי לבדוק שמא הם טעונים גניזה, התכופפתי ופתחתי את הספר הראשון...

הרב יוחנן ריינר בסיפור מיוחד על הסייעתא דשמיא המיוחדת לעמלי תורה

לחור"ל כדי לבקר את אביהן. גם רעייתי רצתה להצטרף לנסיעה זו, אולם עלות הכרטיס היתה גבוהה מכפי שיכולתי להשיג ועמדה על 1000 דולר. לא היה לי קצה של מושג מהיכן אוכל להשיג את הסכום וקיווייתי שגם רעייתי תוכל לקיים מצות כיבוד אב.

באחד הימים, בעוד אנו עסוקים בסוגיית כרטיס הטיסה, חזרתי מהכולל. דרכי עברה באזור חילונו. ערימה גדולה של ספרים ישנים היו זרוקים ליד פח גדול, וברגע הראשון נדמה היה לי שמדובר בכתבי קודש הטעונים גניזה. התכופפתי ופתחתי את הספר הראשון. אני זוכר שפתחתי את הספר בעמוד אקראי ושם

"ברצוני לשתף את הקוראים במעשה שאירע עמי" - כתב לנו השבוע הרב יוחנן ריינר שליט"א, מחבר עלוני 'וטהר ליבנו'.

בהיותי אברך כולל שתורתו אומנותו, הייתי מנהל פנקס מסודר של הכנסות והוצאות. הפרוטה לא היתה מצויה וניהלתי תקציב מסודר של הוצאות כדי לחיות ממה שיש. בימים מאושרים אלו בהם זכיתי להיות בראש הפירמידה להתהדר בתואר היקר 'אברך', הייתי נאלץ לפעמים לחשב את ההוצאות ולראות האם ידי משגת לביצה או ללבן ואולי לשניהם גם יחד... כזו היתה הדלות!

ביום מן הימים סיפרה לי רעייתי כי אחיותיה מתעתדות לטוס

חיכו לי עשר שטרות של מאה דולרים כל אחד...

חזרתי לביתי עם 1000 דולרים בכיסי, לא לפני ששאלתי את מו"ר הגאון רבי פנחס שרייבר זצ"ל מה מוטל עלי לעשות, והוא פסק לי: "הרי שלך לפניך". זכורני שרעייתי שאלה אותי האם אני חש בטוב כיוון שפני ירוקות. הנחתי לפניה את ערמת הדולרים וסיפרתי לה מדוע אני ירוק...

בכל נים מנימי נפשי הרגשתי איך דואג הקב"ה לאברך מעל לדרך הטבע. שנים חלפו מאז אותו חיוך של הארה והשגחה

פרטית, ונאלצתי לצאת לפרנסתי. כיום אני מלמד תלמידים אולם כבר איני יכול להתהדר בתואר היקר והמופלא 'אברך'. לפעמים, בעתות מצוקה כלכלית, אני מנסה לראות אולי מחביא לי הקב"ה דולרים פעם נוספת ליד הפת, אולם חוץ מאשר זבובים ירוקים לא מצאתי מאז ולו דולר בודד... המתנה שקיבלתי נראית לעניות דעתי השגחה מיוחדת השמורה לאברכים הלנים באוהלה של תורה - - -

(י. פריינד, מתוך יתד השבוע ל' שבט תשפ"א)

יהלומים גדולי ישראל

"פעם בשהותו בהיכל הישיבה נשמעה לפתע חריקת בלמים מעבר לחלון, ובליל זעקות השבר שנשמע הבהיר לנו לאלתר שמדובר בתאונה עם נפגעים ה"י..."

הצצה מופעימה אל היכל המחשבה של מרן בעל 'מחשבת הלוי' - הגאון רבי חיים מאיר ואזנר זצ"ל

הבהיר לנו לאלתר שמדובר בתאונה עם נפגעים ה"י. "האינסטינקט הטבעי שבכל אחד, מקפיץ אותו הישר אל החלון להביט בזירה, ואילו רבינו, בכהרף-עין ללא שהות מיותרת, שלח מיד את ידו לספר תהילים והחל לשפוך שיח ברגש לרפואת הנפגעים.

"לאחר מכן אמר לנו, התלמידים: 'אינני מבין. זה שיש לו ידיעה בדרכי הרפואה ובידו להושיט עזרה - עליו לזנק מיד למלא חובתו, אבל זה שאינו יודע, הרי עליו לזנק מיד אל התהילים ולבצע בכך את העזרה שבידו שלו להושיט, להעניק כח של פרקי תהילים ותפילה מקרב הלב לשלום הפצועים. וכי מה יש לרוץ אל החלון?'

"מבין השיטין, ראינו את שליטתו הטוטאלית על גלגלי מוחו. לא הסקרנות והנטייה הטבעית הובילו אותו, ולו לרגע קל, כי אם כל פעולה קלה באה מתוך מחשבה, מתוך שיקול דעת ובחינה מדוקדקת. וזו רק דוגמא מזערית ושולית. כל הלך ימיו נע על דרך זה."

(מנחם מענדיל מאסקאוויטש, מתוך 'המבשר תורני', משפטים תשפ"א)

"רבינו העניק לי הדרכה בהירה, והיא השתקפה בו עצמו בכל הליכותיו", אומר לנו הג"ר ברוך קליינמן שליט"א, רבה של שכונת 'קנה בושם' (חפציבה) בבית שמש. 'כל דבר-תורה שהנך משמיע לרבים' - אמר לי רבינו - 'היא 'דבר מחשבה', 'דבר התבוננות'. בכל מאמר יהא מסר בעל משמעות, ולא דברים מן השפה ולחוץ גרידא."

"וזה מה שראינו בו עצמו. גם כאשר לימד או השמיע דבר אגדה, היה בא בחדא מחתא עם ביאורו של היעב"ץ או המשמעות העמוקה שהעניק לו הגר"א. בכל פרט מצא את העומק שבדבר, ותמיד חתר להגיע לנקודת הענין, בשים לב ובשום שכל.

"תמיד היה מלמדנו במתק לשוננו, שיהודי נדרש להיות 'בר דעת'. לא לפעול מתוך אוטומט, אלא מתוך שיקול דעת בתבונה ובהשכל. הרי אצלו, כל מילה שהוציא מפיו היתה מחושבת, כמו ניפה אותה לפני כן ב-7 נפות.

"זכורני", מטעים אותנו הרב קליינמן באפיזודה שנחרטה במוחו, "שפעם בשעת שהותו בהיכל הישיבה נשמעה לפתע חריקת בלמים צורמנית מעבר לחלון, ובליל זעקות השבר שנשמע

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך במייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

"יש לי כעת שבע דירות ריקות להשכרה" - אמר לי המתווך. "קשה מאוד להשכיר עכשיו, וגם אם נמצא שוכר, זה בוודאי לא יהיה בסכום שביקשת"

עשר בשביל שתתעשר

מיד עם הקבלה או רק כאשר מעשרים בפועל. ויהי ממחרת לעת ערב, אני מקבל טלפון: "מדברים מתיווך פלוני, יש לנו שוכרים עבורכם בסכום שדרשתם..." אציין, שכאשר מסרתי למתווך את המפתח כדי שיראה את הדירה לאנשים, הוא הבהיר לי שבתקופה זו של החורף 'המצב יבש'.
"יש לי כעת שבע דירות ריקות להשכרה, דבר שלא היה לי מעולם. קשה מאוד להשכיר עכשיו, וגם אם נמצא שוכר, זה לא יהיה בסכום שביקשת אלא פחות - אבל תמיד אפשר לנסות" - כך קבע הלה.

אולם אני בלבי בטחתי בה'. מי שנתן לי שוכרים עד עתה יביא לי שוכרים הלאה, לא דאגתי. ואכן ב"ה בזכות מצוות מעשר התחילה הישועה מהר מהצפוי. וכעת, פחות משבוע וחצי לאחר שהשוכר הקודם עזב כבר חתמנו חוזה, בסכום גדול יותר ממה שקיבלתי מהשוכר האחרון.

ולא זו בלבד, אלא שהם החליטו לתת חודשיים מראש במזומן, כך שעכשיו יש לנו מהיכן להפריש מעשר. מסתבר, שההבטחה "עשר בשביל שתתעשר" פועלת כהרף עין, מיד עם "הקבלה".

(הרב פנחס זרביב, 'למעשה', מתוך גיליון 'ממשנתה של תורה' תרומה תשע"ד)

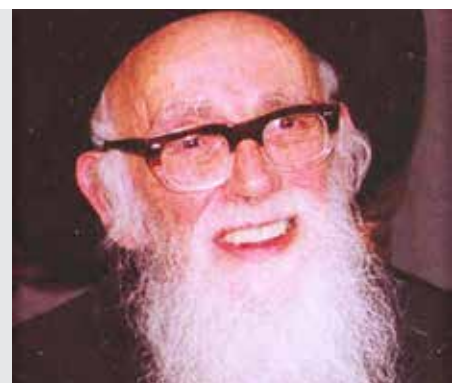
לאחרונה נקלענו לקשיים בפרנסה. המשכורת של אשתי קוצצה פלאים, ולא זו אף זו, השוכר של דירתנו אשר נמצאת בערי הפריפריה, החליט לצאת מהדירה מפאת אי יכולתו לשלם את דמי השכירות, כך שאף את דמי השכירות, שמכסים את רוב השכירות החדשית של דירתנו - אין לנו עוד, ואנו עלולים להיקלע בעקבות כך לגירעונות כספיים רבים.

אמרה לי נוות ביתי: הרי כבר הבטיחה התורה עשר בשביל שתתעשר, נדקדק, אפוא, יותר במצוות מעשר כספים והישועה קרובה לבוא.

ואכן, בזמן האחרון עקב בעיה טכנית לא הקפדנו על רישום מדוקדק של מעשר כספים כנדרש. החלטנו, אפוא (למרות ההיתרים המצויים בדבר זה כגון חובות וכדו'), להתחזק מאוד בדבר זה. וממחשבה למעשה, ישבנו יחדיו על דפי חשבון הבנק ותלושי המשכורת, וקיזזנו ממה שכבר הפרשנו למעשר, ובסופו של דבר יצא שעלינו להפריש עבור חובת המעשר סכום לא מועט. לא ידענו מהיכן נוציא עתה סכום זה. לא ידענו אם עלינו לקחת הלוואה לשם כך, ואם מה שאמרו "בשביל שתתעשר" זה

יהלומים מגדולי ישראל

פעם עמדתי לצידו של סבי זצ"ל, מרן רבי שלמה זלמן אויערבך, בעת שניסח מכתב, ובין השאר כתב שם: "נראה לעניות דעתי כי..." ואז הוא אמר לי בחיזוק: "אמא שלך לא אוהבת ניסוח כזה"...

אם אדם סבור ש'דעתו עניה', למה הוא כותב? - התשובה המופלאה של מרן הגרש"ז זצ"ל

מחכה בחדרה בדממה עד לאחר השיעור, מספרים בני המשפחה. אהבת תורה עצומה בערה בה, והיא התמסרה לתפקדי הגדול באהבה ודעת ישרה.

רבות דברו על ה"דעת" ששלטה בכל הנהגותיה, ואכן זכתה להסתלק מהעולם בצלילות דעת ממש עד שעותיה האחרונות. וכך סיפר בנה הרה"ג רבי אהרן שליט"א שזכה לשמש רבות את הסבא הגדול מרן הגרש"ז אויערבך זצוק"ל:

הרבנית גולדברג ע"ה, בתו של מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבך זצוק"ל ורעייתו של הגאון רבי זלמן נחמיה גולדברג זצוק"ל, היתה מסורה בכל נפשה לתורת בעלה. הבית כולו התנהל והושתת סביב סדר יומו של רבי זלמן נחמיה, שהיה רצוף בשיעורים, כשהרבנית עושה הכל כדי לא להפריע לסדרי הלימוד. פעמים רבות היו נכנסים לבית בליל שישי אחרי השטיפה עשרות אנשים, הרצפה עוד היתה רטובה, אבל הרבנית היתה

"איני מבינה, אם אדם כותב ספר כנראה שהוא יודע שיש לו דעת, ואם הוא סבור שדעתו עניה מדוע הוא כותב כל כך הרבה?!" זו היתה כוונתו של מרן הגאון רבי שלמה זלמן כשאמר לי שאמא אינה אוהבת נוסח זה.

"שאלתי את אמא", מספר בנה רבי אהרן, "האם היא זוכרת את אותו מעשה, ואמא ע"ה זכרה היטב. לשאלתי מה ענה אז סבא, זכרה אמא גם את התשובה, שהיתה כה אופיינית למרן הגרש"ז זצ"ל ויש בה יסוד לחיים. וכך אמר:

"מי שלומד הרבה יכול לכתוב 'לעניות דעתי', שכן אחר עמל רב וידיעת התורה יודע האדם מה הוא יודע ומה עדיין אינו יודע, אך מי שלא עמל דיו בתורה הוא בטוח כי הוא יודע הכל".

(י. פריינד, מתוך יתד השבוע ל' בשבט תשפ"א)

רבי שלמה זלמן ניסח פעם מכתב, ובין השאר כתב: "נראה לעניות דעתי כי...". הייתי לצדו כשכתב את המכתב, סיפר רבי אהרן, וסבא אמר לי בחיך: "אמא שלך לא אוהבת ניסוח כזה..." לפליאתי, הסביר לי סבא, כי לפני שנים רבות כשעסק בהוצאת ספרו 'מעדני ארץ' לאור עולם הוא נעזר באמי, בתו הרבנית רחל, שכתב היד שלה היה יפה ומסודר. היו אלו שנים אחרות, ונפלאות תוכנות העריכה עוד לא באו לעולם. פעמים רבות היו צריכים להעיק ולחזור ולהעתיק קטעים רבים.

מרן הגאון רבי שלמה זלמן בענוותנותו הגדולה הרבה לכתוב בספרו 'נראה לעניות דעתי', 'אולי יש לומר', 'וחושבני', ובתו הרבנית רחל שהעתיקה את הנוסחאות, פנתה לאביה בפליאה ואמרה:

מרבנים בשמחה

**שמעתי פעם מאדם שהיה חולה וחלש,
ואמר: "עם איז געווען גוט, און עם וועט זיין
גוט, און עם איז גוט" - כלומר: היה לי טוב
כל הזמן, ויהיה לי טוב, וגם עכשיו טוב לי!**

מרן הגאון רבי גרשון אדלשטיין שליט"א על מידת השמחה

המציאות כפי שהיא - הכל טובה. והכרתי עוד אדם שהיה חלש וסבל ייסורים לעת זקנתו, וכששאלו אותו מה שלומו, השיב ואמר: "ס' איז אזוי גוט אז בעסער קען ניט זיין", כלומר: מצבי הוא טוב כל כך, שלא יכול להיות יותר טוב מזה! וזה נכון באמת, מפני שהכל בידי שמים, וכל דעביד רחמנא לטב עביד, אם כן זהו הכי טוב שיכול להיות, 'בעסער קען ניט זיין'.

ופעם היה אדם חולה וחלש שלא היה כל כך מבוגר, ושאלתי אותו איך הכוחות שלו, וכיצד הוא מצליח בלימוד, האם כמו שהיה פעם או פחות, ואמר לי שאין לשאול למה היום אינו בכוחותיו כמו פעם, אלא השאלה היא למה פעם היה יותר טוב... וגם היום מצבו טוב, כי כל דעביד רחמנא לטב עביד רק השאלה היא למה פעם היה יותר טוב, וזה באמת אינו יודע מדוע, מפני מה זכה שיהיה יותר טוב.

השמח בחלקו מצליח ומאושר

וכך, עם חיים של אמונה, אדם שתמיד שמח בחלקו ושרוי במצב רוח טוב, ובפרט מי שהוא בעל משפחה - כשהוא חי באמונה ושמח בחלקו וכל הנהגתו בשמחה, גם כל המשפחה מאושרת ויש אווירה נעימה בבית. ואפשר גם לדבר בבית מעט ב'הומור', ולחנך שהכל לטובה, ובזה יש שמחה לא רק לעצמו אלא לכל המשפחה שלו, ובכל מקום שהוא מגיע ונמצא, נעים להיות בחברתו. זוהי המעלה של אמונה ושל השמח בחלקו.

הנה רואים בארבעים ושמונה דברים שהתורה נקנית בהם, שעשרים וארבעה הדברים הראשונים מתחילים באות ב"ת, כגון 'בתלמוד', 'בשמיעת האזון', 'בעריכת שפתיים' וכו', ואחר כך מתחילים עוד עשרים וארבעה בלי ב"ת - 'המכיר את מקומו', 'השמח בחלקו' וכו', והם בדיוק חצי כנגד חצי, עם ב"ת ובלי ב"ת. וצריך ביאור מה ההבדל בזה.

ובמדרש שמואל כתב לפרש בזה, כי הדברים המתחילים בב"ת הם הנהגות השייכות לצורת הלימוד, איך ללמוד, ואילו הדברים המתחילים בה"א לא שייכים לעסק הלימוד עצמו, אלא למהות האדם באופן כללי, מה היא מהות האדם שיהא מוכשר להצלחה בתורה.

ולמשל, בדברים הראשונים מוזכר 'בשמחה', ואחר כך בדברים האחרונים מוזכר 'השמח בחלקו', והם שני עניינים: א', שעסק התורה עצמו יהיה בשמחה, בשעת העסק, ללמוד מתוך שמחה; והב', השמח בחלקו גם שלא בשעת העסק, ואין זה שייך דווקא לתורה, אלא שתמיד הוא שמח בחלקו ואינו דואג, ומרוצה מכל המצב שלו, והכל טוב לו.

השמחה בכל מצבי החיים

וכפי ששמעתי פעם מאדם מבוגר שהיה חולה וחלש, ואמר (כנראה שמע את זה ממשהו): "עם איז געווען גוט, און עם וועט זיין גוט, און עם איז גוט", כלומר: היה לי טוב כל הזמן, ויהיה לי טוב, וגם עכשיו טוב לי! כי כל דעביד רחמנא לטב עביד, וכל

שמחה ולא ליצנות

ואמרו חז"ל (ברכות לא, א) "אסור לאדם שימלא שחוק פיו בעולם הזה, שנאמר אז ימלא שחוק פינו" וגו', אבל שמחה צריכה להיות, ורק 'שחוק' הוא חסרון והוא יותר מדי, אבל 'שמחה' מותר וצריך להיות.

ושמעתי שרבי עקיבא איגר היה פעם באיזו מסיבה, ואחד מהיושבים שם אמר בדיחה, ושאל רבי עקיבא איגר מה הוא מתכוון, והשיב שאמר בדיחה, ואמר רבי עקיבא אם כן זהו 'מושב לצים' ואינני רוצה להיות כאן, וקם והלך משם. כי לומר סתם בדיחה זהו ליצנות ומושב לצים, אבל לדבר בשמחה ובאווירה נעימה זה לא בדיחה אלא ענין אחר.

והעיקר הוא להיות שמח בחלקו, שזה דבר גדול שצריך סייעתא דשמיא וגם צריכים איזה פעולות בשביל זה, לזכות לסייעתא דשמיא להיות שמח בחלקו, ובעזרת השם נזכה כולנו להיות שמחים בחלקנו!

(מתוך דרכי החיזוק 492)

ו'השמח בחלקו' שייך רק עם אמונה! ויש סיפורים ועובדות על השמח בחלקו, איזו הצלחה שיש בזה, וגם התורה נקנית בזה, והוא אחד מהדברים שהתורה נקנית בהם, שמביא להצלחה בתורה.

וכשאדם שמח בחלקו זה גם נותן כוחות נפש, ואילו עם חוסר שמחה אין כוח וכמעט שאי אפשר לעשות שום פעילות, כידוע שהעצבות גורמת לעצלות (שערי קדושה ח"א ש"ב) ושניהם תלויים זה בזה, זריזות עם שמחה תלויות זה בזה וכן העצבות והעצלות תלויות זה בזה.

אלו הם ענייני ההנהגה של השמח בחלקו, וכאמור זה תלוי גם באמונה, אבל זה גם מביא לחיים מאושרים!

ויש תפילות שמתפללים על שמחה, ובברכות נישואין יש ברכה 'שמח תשמח רעים האהובים', והיא ברכה על שמחה, ובתפילה מבקשים 'שמחנו בישועתך', ובברכות ההפטרה 'שמחנו באליהו הנביא'.

סגולות וישועות

היות זהם מתפללים שחרית באותו מנין, הם עשו הסכם ביניהם שבכל יום בעת חליצת התפילין, יקרצו בעיניהם אחד לשני כדי להזכיר לעצמם את העניין...

חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה

לשני כדי להזכיר לעצמם להודות אז על הרעה... אך לפני שבועות ספורים התחילו בסדר החדש, והנה ביום שלישי פר' ויחי, כשרמזו בעיניהם זה לזה, אמר אחד לשני: "דרך אגב, כבר עבר יותר מחודש מאז שהתחלנו להודות על הרעה באופן קבוע..."

באותו יום בין הערביים, קיבל בעל המעשה טלפון מאחד השדכנים שבישר לו כי התקבלה תשובה חיובית ממשפחה אחת החפצה להשתדך אתם. למחרת, ביום רביעי בבוקר כבר חגגו את האירוסין בביתם בשעה טובה ומוצלחת, ויהי לנס.

(הביני)

סיפר הגה"ח רבי שמעון שפיצר שליט"א, מעשה שאירע לפני מספר שבועות, בפרשת ויחי, כפי ששמעו מבעל המעשה:

בביתו של אותו יהודי המתינו לשידוך זמן רב, והצער והכאב עלו עד השמים. היה לו לאותו יהודי חברותא שאתו צלל במים אדירים ומצא בכך נוחם לנפשו. יום אחד הגיעו בלימודם אל מאמר חז"ל "חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה" - מכך הבינו שההודאה, אשר היא אחד משלושת חלקי התפילה, צריכה להיות מורכבת לא רק מהודאה על הטובה אלא גם מהודאה על הרעה.

עשו הסכם ביניהם, היות זהם מתפללים שחרית באותו מנין, שבכל יום בעת שהם חולצים את התפילין, יקרצו בעיניהם אחד

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

מתנה של סט ספרי ח"ח ואהבת חסד, והמבצע הגדול של חלוקת ספרי ילדים

5 הודעות מיוחדות מארגון 'נוצרי לשון'

ג. עדיין ניתן להצטרף לפרויקט עולם התורה - מדברים כמו שמותר קו מידע 0795700075

ד. בע"ה נפתח בשיתוף עם ארגון "משמרת השלום" פרויקט "מצהלות חתנים" בו מחלקים לכל חתן מבני הישיבות סט ספרי ח"ח ואהבת חסד ע"מ לבנות בית של תורה על אדני שמירת הלשון ואהבת ישראל לפרטים ניתן לפנות למשמרת השלום טל 02-5379111

ה. דרושות לנו משפחות נוספות המוכנות להתנדב באזור מגוריהם לחלוקת הספרים ופרסום בנושא לפרטים טל 053-3105891

בברכת התורה למזכי הרבים אגודת 'נוצרי לשון' טל 053-3105891, 02-8060022

הננו להודיע כי בעקבות הביקוש העצום ל"מבצע הענק" של חלוקת ספרי הילדים ו"אהבת חסד" פתחנו בע"ה עוד עשרות מוקדי חלוקה ברחבי הארץ כדי לספק את הביקוש העצום. להלן פרטי המבצע: א. הורים המעוניינים ללמוד עם ילדיהם בספר ג'ם אני נוצר לשוני' או בקומיקס 'אני ולשוני' או בחוברת 'אלוקי נצור לשוני מרע' יוכלו לקבלם במחיר 5 ₪ בלבד!!! לקבלת הספרים אזור ירושלים טל' 0533105891, אזור ב"ב טל 0548467749, אזור בית שמש טל 0280600222 לברור תחנות חלוקה בשאר חלקי הארץ טל 028060022.

ב. כל המקבל על עצמו להשתדל ללמוד בל"ג בספר אהבת חסד לפי הלימוד היומי במשך 3 חודשים יוכל לקבל ספר גדול במחיר 5 ₪ בלבד!!!

באסיפת מורים הוחלט ברוב דעות על הרחקת תלמיד מהמוסד. האם מותר לאחד המשתתפים לספר שדעתו היתה כדעת המיעוט?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

לא לתלמיד עצמו או להוריו; וזאת בתנאי שלא ישתמע מדבריו שעדיין הוא סבור כך אף לאחר הכרעת הרוב.

תנאי נוסף הוא, שאינו מתכוין לגלות ולפרסם את הדבר; ועוד תנאי, שלא הוחלט באסיפה שיש לשמור על פרטיה בסוד. ואם מדובר באסיפת דיינים או רבנים שהם יראי אלוקים, אסור בכל אופן. ולדעת היד הקטנה גם באופן זה אסור, כמבואר בחפץ חיים כאן.

אמנם, כל היתר זה נובע מהקולא של 'באפי תלתא', וראה לעיל (סעיף י) שכתב הח"ח שיש להתרחק בכלל מקולא זו כיון שלדעת רבים מהראשונים אין לה שום מקור בש"ס.

הסעיף הנלמד היום ב'חפץ חיים' עוסק באסיפת שבעת טובי העיר שקיבלו החלטה ברוב דעות בענין מסוים, האם מותר לאחד מהם לגלות אחר כך שדעתו או דעת פלוני היתה מתחילה שונה, אך רבו עליו חבריו והכריחוהו ללכת אחד דעתם.

בביאורים ומוספים מביאים (משו"ת לחפץ בחיים ח"א סי' כ) את סיכום ומסקנת הדברים לגבי סיטואציה שכיחה ומצויה יותר: כשהוחלט באסיפת מורים בדעת הרוב על הרחקת תלמיד ממוסד הלימודים, או על אי קבלתו למוסד, ודעתו של אחד מאנשי הצוות שהשתתפו באסיפה היתה כדעת המיעוט שסברו שלא לסלק את התלמיד או שיש לקבלו - מותר לו לספר זאת לאדם אחר, אך

מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל ענה לשואל: "אתה יכול לנסוע, הערבים מפחדים ממך"

פסחים דף פז

אני חומה זו תורה, ושדי כמגדלות אלו תלמידי חכמים

ישראל את הזכות לכל מי שחפץ להקדיש עצמו לתורת ה' ועבודתו לעשות זאת - אבד חלק גדול מזכות התורה והגנתה. וכשאובדת הגנה זו, הרי באופן טבעי נמצאים רח"ל בסכנה הגדולה ביותר שיכולה להיות. עד כאן דבריו.

בעצם ימי המלחמה שאל את מרן הגראי"ל אחד הרמ"ם החשובים שהיה צריך לנסוע למסור שיעורים בישיבה חשובה בדרום, במסגרת תפקידו לחזק ולרומם את בני הישיבה, האם מותר לו לנסוע לשם. ואמר לו מרן בזה הלשון: הערבים מפחדים ממך, אתה יכול לנסוע, כי העוסק בתורה באמת נקרא עליו שם ה', וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך.

וסיפר אותו ר"מ דבר מופלא מאוד, כי באותם ימים ושעות שנסע במסירות ושהה בתוך הישיבה, אמר שיעורים ודיבר עם הבחורים בלימוד - לא היתה אפילו אזעקה אחת.

(כאיל תערוג)

שח הגראי"ל קוק: כשנשאל מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל בימי מלחמה (אב תשע"ד) על מה עשה ה' ככה לארץ הזו, השיב: אם כי אין איתנו מי שיכול להעיד על עצמו שהוא יודע דרכי שמים, אבל עלינו להתבונן בנעשה ולראות כי בעצם כל קיומנו בארץ הקדש כולו אינו בדרך טבעית כלל, בהיותנו מוקפים במיליוני שונאים בנפש, אשר כל חפצם הוא 'לכו ונכחידם מגוי ולא יזכר שם ישראל עוד'. ומבחינה טבעית יש ביכולתם לעשות זאת, וכל רגע שעובר בלי פגע הוא כולו גילוי שמירת השי"ת השומר עמו ישראל לעד. כדי לזכות לשמירה זו נדרשת זכות התורה, אשר רק היא בלבד מגנא ומצלא. 'ואני חומה זו תורה', 'ושדי כמגדלות' אלו תלמידי חכמים (פסחים פז).

עד היום שבו פרצה המלחמה, היתה באופן רשמי זכות לכל מי שחפץ לעסוק בתורה בארץ ישראל, את האפשרות לעשות זאת. באותו יום שהכריזו אחינו שונאינו בערכאותיהם שאין בארץ

רוצה להרגיש טעם בלימוד? יש לנו בשורה בשבילך!

מוקד 'גישמאק בלימוד' -
במיוחד עבורך
צוות אברכים תלמידי חכמים,
ישתדלו יחד איתך למצוא
את הדרך שגם אתה
תוכל להתענג על נועם צוף
מתיקות התורה הקדושה!

התקשר כבר היום
מוקד 'גישמאק'

17-18-20-800-1 (השיחה חינם)

וישועה קרובה לבוא

המוקד פעיל בימים א-ה, בין השעות 19:30-22:30

24
שעות

להתקשר לתורה מסביב לשעון

מאת הרבנים הגאונים שליט"א

הרב **דוד בוק שליט"א**
שיעורים מבוארים בלימוד התוס' על
סדר הדף היומי

שלוחה 29

הרב **חיים שמרלר שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית-אידיש

שלוחה 25/26

הרב **אליהו אורנשטיין שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 21

הרב **אריה זילברשטיין שליט"א**
הדף היומי בהלכה • עברית

שלוחה 1

הרב **מאיר שפרכר שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 22

הרב **אפרים סגל שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית-אידיש

שלוחה 23/24

הר' **אברהם פוקס הי"ו**
הפותח בכל יום - המייל היומי של דרשו
60 שניות מתוקות על סדר הדף היומי

שלוחה 3

הרב **מרדכי שלמה פריינד שליט"א**
הדף היומי בהלכה • אידיש

שלוחה 131

הרב **יצחק לובינשטיין שליט"א**
הדף היומי בבלי • אנגלית

שלוחה 28

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

האם מותר לתת מתנה בתשעה באב?

ונתינת מתנה בתשעה באב - אסורה, ואף להבטיח מתנה אסור, כיון שדברים אלו הם בכלל שאלת שלום; אולם, אם טעו ונתנו מתנה בתשעה באב, אין צורך להחזירה, כיון ששאלת השלום כבר נעשתה בעצם נתינת המתנה. ומתן צדקה מותר בתשעה באב; וכן מותר להכין ארוחה (פשוטה) לסיום הצום עבור אדם אחר, ולתת לו אותה בתשעה באב.

[שו"ע תקנ"ד, כ, ומשנ"ב מא-מב; ביאורים ומוספים דרשו, 63-64]

'שאלת שלום' אסורה בתשעה באב, דהיינו, אסור לאדם לברך את זולתו לשלום. והנתקל באדם שאינו יודע הלכה זו וברכו לשלום, מותר להשיבו בשפה רפה ובכובד ראש; ולכתחילה, עדיף לומר לו שבתשעה באב אסור לברך לשלום. ומותר לעשות תנועה של ברכת שלום, בנענוע הראש או בהרמת היד. וכמו כן, התעניינות בשלום הזולת שאינה לשם נימוס בלבד, אלא לצורך, כגון כדי לעזור לחולה - מותרת.

מדוע עדיף להימנע מאיחול 'מזל טוב' בתשעה באב?

טוב, ואף בלחיצת יד, אך יש שכתב שאין לאחל איחול זה לפני חצות היום. ויש שכתב, שלמרות שהאיחול מותר, עדיף לדחותו ליום אחר, כי בתשעה באב כולנו בבחינת 'מתו מוטל לפניו'; וכשקרובו של אדם מוטל מת לפניו, איש לא יאחל לו מזל טוב על שמחה במשפחתו, הגם שאין איסור בדבר.

[ביאורים ומוספים דרשו תקנ"ד, 63]

בהמשך לאמור: כשם שאסור לברך את חבירו לשלום בתשעה באב, כך אין לאחל 'בוקר טוב'. ויש שכתבו שבליילה מותר לאחל 'לילה טוב', אך יש מן הראשונים שנמנע מכך. ומותר לאדם לומר לחבירו בסיום שיחה 'להתראות', כנהוג, אך עדיף לסיים: "שנוכה להתראות בבנין בית המקדש". ומותר לאחל 'רפואה שלמה' לחולה. וכן מותר לאחל 'מזל

האם מותר לטבול במקוה בתשעה באב שחל בשבת?

וטבילה במקוה קרה - יש אומרים שהואיל והיא אסורה בתשעה באב, הריהי אסורה בשבת זו לדעת הרמ"א; אך יש אומרים שמכיון שאין זו רחיצה של תענוג, אלא לשם מצוה ולתוספת קדושה - למרות שהיא אסורה בתשעה באב, אין להחמיר בכך בשבת זו אף לדעת הרמ"א, אך אף לדעתם, ההיתר הוא רק למי שנוהג לטבול בכל שבת.

[שו"ע תקנ"ד, יט, ומשנ"ב לט; ביאורים ומוספים דרשו, 61, וראה שם, 59]

כאשר תשעה באב חל בשבת, הצום נדחה ליום ראשון, ובשבת מותר לאכול ללא הגבלה, לא בכמות ולא בסוג המאכלים, ואסור להראות סימני אבילות בפרהסיה. ואבילות ב'דברים שבצינעה' - לדעת השולחן ערוך אינה חובה, ולדעת הרמ"א היא חובה. ורחיצת כל הגוף במים קרים, ורחיצת הפנים והידיים במים חמים (שחוממו בערב שבת), נחשבות כדבר שבצינעה, ואסורות לדעת הרמ"א.

* הרחיצה אסורה בתשעה באב, אך רק כשהיא נעשית לשם תענוג, ולכן, רחיצה להסרת לכלוך, לרפואה, להעברת רוח רעה, לאחר היציאה מבית הכסא, ולצורך לימוד ותפילה - מותרת.
* הסיכה בשמנים ובקרמי גוף למיניהם - אף של אבר בודד - אסורה בתשעה באב, כאשר היא נעשית לשם תענוג, אך לא כשהיא נעשית לשם הסרת לכלוך.
* נעילת נעלי עור אסורה בתשעה באב. ונעל העשויה מחומר אחר, מותרת בנעילה, אך אם היא נוחה כנעל עור רגילה - יש שהורו להימנע מנעילתה, ויש שהקלו אף באופן זה.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מדוע אסרו חכמים לאכול מהתבשל בידי גוי?

וסיבת ההבדל בין שתי ההלכות היא - שבבישולי גויים, האיסור נועד למנוע קירבת דעת בין ישראל לגויים, וכאשר אין תועלת בפעולת הבישול להכשרת האוכל לאכילה, אין אכילתו גורמת לקירבה; אבל בעירוב תבשילין, הדבר תלוי ב'שם' תבשיל, ושם זה ישנו לכל מאכל מבושל. ומאכל הראוי לאכילה ללא בישול, והבישול מגרע מטעמו, יתכן שאינו נחשב כתבשיל אף לענין עירוב תבשילין.

מאכל מבושל הראוי לאכילה ללא בישול - כגון תפוח עץ - ובישולו, הריהו נחשב כתבשיל לענין 'עירוב תבשילין'; ובלבד שנהוג לאוכלו במקום זה כתוספת לפת, ולא כארוחה בפני עצמה, (ראה תקציר לאתמול). אולם, לענין האיסור מדרבנן לאכול מאכל שהתבשל בידי גוי (ראה שולחן ערוך יורה דעה סימן קיג) - מאכל הראוי לאכילה ללא בישול, שהגוי בישלו, אינו נחשב כתבשיל, ומותר באכילה.

[שו"ע תקכו, ה, ומשנ"ב יח-יט; ביאורים ומוספים דרשו, 24-25]

הלוח היומי

ד' באדר | הגאון רבי אליעזר ב"ר אברהם שמואל גורדון זצ"ל ר"י טלז

יארצייט:

תקנ"א: הרה"ק רבי יהודה לייב בהרה"צ ר' יוסף זצ"ל - רבי לייב שרה'ס
עת"ר: הגאון רבי אליעזר ב"ר אברהם שמואל גורדון זצ"ל ר"י טלז
תרנ"ז: הגאון רבי שרגא צבי בהג"ר זאב טננבוים מטשאטה זצ"ל בעל 'נטע שורק'
תרע"ה: הגאון רבי שמואל ב"ר דוד פרידמן מקארלין זצ"ל בעל 'שאלת דוד'
תשכ"ח: הגה"צ רבי יוסף ב"ר דוד מלול זצ"ל מנתיבות

מהי ההנאה הגדולה ביותר?

כתב ה"פלא יועץ": אם יש לאדם חשק וחיבה על אכילה ושתייה שערבים לחיכו רק רגע אחד, ועל הרווחת ממון, וכהנה הנאות ותענוגות שהם הבל הבליים על אחת כמה וכמה צריך שיהיו לו חשק וחיבה על דברים שיש בהם חיי עולם, לעשות נחת רוח ליוצרנו שבחר בנו לעמוד לפניו לשרתו, שאין טובה גדולה מזו.

(פלא יועץ - ערך חשק וחיבה)

נשתדל להכניס בלבנו אהבה וחשק בקיום המצוות יותר מכל הנאות העולם הזה.

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il